

Troballes monetàries XXIV. Troballes de Siurana

X. SANAHUJA ANGUERA

Núm.: AN-74

Lloc: Pels voltants de Siurana (Priorat)

Composició: 5 monedes musulmanes

Dates límit: 1056-1139

Localització: Dispersa

Data de la troballa: Desconeguda

Circumstàncies de la troballa: Desconegudes, però probablement totes les peces trobades separadament

DESCRIPCIÓ

1

Taifa hudita de Saragossa

Dírham de billó

Ahmed I al-Muktadir (1046-1081 dC)

Data i seca no visibles

Emissió de 447-460 aH / 1056-1068 dC

Vives 1181 a 1195

Pes: 4,70 g Ø: 22 mm

2

Taifa hudita de Saragossa
Fragment de dírham de billó
Ahmed I al-Muktadir (1046-1081 dC)
Data i seca no visibles
Emissió de 447-460 aH / 1056-1068 dC
Vives 1181 a 1195
Pes: 1,2 g Ø: 11 x 12 mm

3

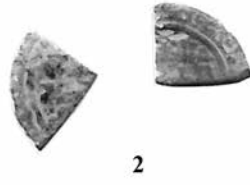
Taifa hudita de Dénia
Dírham de billó
Al-Mundir (1081-1090 dC)
Seca de Dénia. Data no visible
Emissió de 475-482 aH / 1083-1090 dC
Vives 1226 a 1335
Pes: 1,50 g Ø: 20 x 17 mm

4

Taifa hudita de Saragossa
Fracció de dírham de billó
Ahmed II al-Mustain (1085-1110 dC)
Data i seca no visibles
Emissió de 481- 489 AH / 1089-1096 dC
Vives 1223 a 1229
Pes: 1,30 g Ø: 11 x 13 mm

5

Imperi almoràvit
Fracció de dírham de billó
Ali (1106-1143 dC), amb l'emir Sir (1128-1139 dC)
Sense data ni seca
Vives no
Pes: 1,50 g Ø: 13 x 15 mm

COMENTARIS

Un amable col·leccionista m'ha permès estudiar un petit grup de peces musulmanes que formaven part d'un conjunt més ampli de monedes d'èpoques variades i que, segons el comerciant que les hi va vendre als anys vuitanta, havien estat trobades individualment durant les feines de conreu d'algun camp proper a Siurana.

Siurana és un poble del Priorat situat a 737 metres d'altitud, sobre una cinglera de roca calcària, a l'extrem de les Muntanyes de Prades i sobre el riu de Siurana. És prou conegut que Siurana fou el darrer reducte musulmà del Principat i que, aïllat arran de les conquestes de Tortosa (1148) i Lleida (1149), va resistir encara tres o quatre anys més l'escomesa cristiana final.

Es creu que el territori de Siurana no va començar a tenir importància fins a mitjan segle XI, quan es va convertir en una defensa de primera línia de l'islam davant els intents expansionistes dels comtes de Barcelona. Siurana pertanyia a la taifa de Tortosa, segurament en pugna amb la de Lleida. Els territoris de Lleida (1078) i Tortosa (1060), juntament amb els de Dènia, foren reunits pel rei de Saragossa Ahmed I al-Muktadir (1046-1081). A la seva mort, el seu fill Al-Mutamin (1081-1085) va rebre Saragossa, mentre que el seu altre fill al-Mundir va rebre Dènia, Lleida i Tortosa. Entre el 1082 i el 1085 la lluita entre els dos germans va tornar el territori de Lleida a l'òrbita de Saragossa, que heretà Ahmed II al-Mustain (1085-1110). Des de Xàtiva, al-Mundir i el seu successor Sulayman van continuar controlant les taifes de Dènia i Tortosa, fins cap al 1099.

Amb l'arribada dels almoràvits tots els regnes de taifes van ser suprimits, excepte el de Saragossa, controlat per Ahmed II al-Mustain. L'avanç cristià al territori saragossà de Lleida fou considerable en aquesta època. Balaguer caigué el 1091 i Osca el 1096. El 1116 culminà la restauració de la ciutat de Tarragona. Cap al 1118 la taifa de Saragossa fou suprimida i els emirs almoràvits prengueren el control directe dels territoris sotmesos a la pressió cristiana. El 1150 Ramon Berenguer IV ja havia sotmès Tortosa i Lleida. L'enclavament de Siurana va resistir encara tres o quatre anys més, abans de rendir-se a l'escomesa final capitanejada per Bertran de Castellet.

Les monedes estudiades són una mostra dels estats islàmics que intervingueren directament en la defensa de la frontera oriental. Les quatre primeres monedes són dels reis hudites de Saragossa i Dènia, que controlaven els territoris de Lleida i Tortosa.

La cinquena peça és una emissió atípica de l'Imperi almoràvit, de tipus propers als utilitzats pels reis de taifes. El fragment de dírhām conté a les àrees centrals les mateixes llegendes que apareixen en quirats coetanis, com per exemple el Vives núm. 1823:

*No hi ha Déu sinó Déu
Mahoma l'enviat de Déu
l'emir Sir*

*Emir dels musulmans
i protector de la religió
Alí fill de Yusuf*

Les llegendes de les orles no es veuen. Es coneixen peces semblants de Saragossa, València i Múrcia, entre d'altres, però cap de les catalogades per Vives s'ajusta a aquesta descripció.